

NÉGY MÁJUS a hetvenötéből

Hetvenötödször ünnepeljük Magyarországon május elsejét. A mai embernel ez alig több egy átlagos életnél. És mégis hányféleképpen ünnepeltünk ez idő alatt! Találunk a magyar május elsejék történetében most már sokszázéves tömeggyűléseket szép számmal, de találunk titokban ünnepelt májusokat is. Volt, amikor állig fegyverben vonult fel a magyar proletariátus, hogy megvédje hatalmát, és volt, amikor börtöncellák falai között lehetett csak „szabadon” beszélni a munkásünnep jelentőségéről.

Nem volt néma május

Olyan esztendő azonban egy sem volt 1890 óta, amikor május elsején néma volt az ország. A magyar munkásosztály hangja hol erősebben, hol gyengébben, de mindig ott zengett a nagy nemzetközi májusi kórusban. A legnagyobb elnyomás sem némíthatta el ezt a hangot. Ha vért kellett áldozni érte, a magyar proletár a vért adta. Mert a május elseje nem egy ünnep a sok közül. Ez a munkásosztály nemzetközi harci napja.

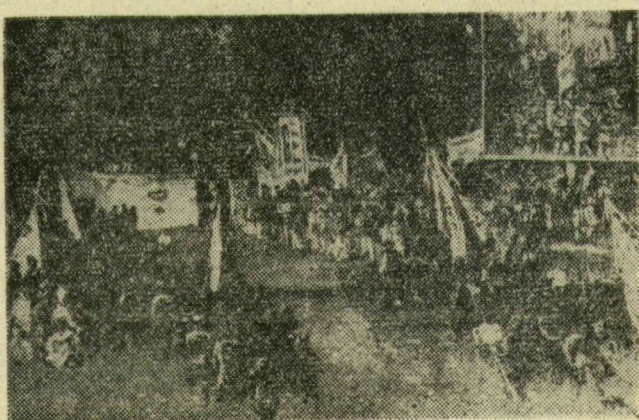
Hányszor skarták május elsejét e három alapvető jellemvonásának legalább egyikétől megfosztani, hogy elszedjék igazi jellegét. Hitler a „német munka” ünnepévé nyilvánította, amely — szerinte — egyaránt a tökések és a munkásoké volt. A munkásbarátok barátságos, békés majálissá akarják alakítani, még ma is Nyugaton. Hetvenöt év alatti sokszor betiltották, máskor kisajátították. De minden ilyen kísérlet csúfosan megbukott az öntudat és a proletárinternacionális hatalmas erején.

Tudósítás 1890-ből

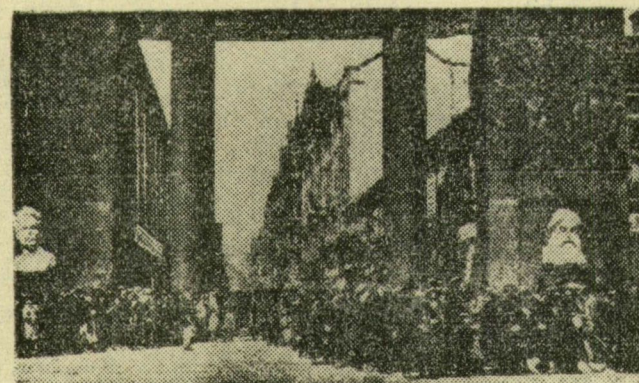
Nincs szó, amely méltón tejezné ki azt a hősiességet, amelyre ez a nap emlékeztet. Az egykori újságok májusi számaiban tömegesen találunk beszámolókat erről. Az első, 1890-ben tartott budapesti ünnepről így írt a Pesti Hírlap.

„A városligeti szinkörrel ellenkező oldalon felállított tribünről érdekes volt nézni a felvonulást. Maga a tribün fehér lepeivel volt leborítva, ekkor vörös pajzsban két kézre fogott poroly ábrája, alatta a főváros címere; négy szögletén piros betűs táblák a legújabb jelszóval: 8 órai munka, 8 órai szórakozás, 8 órai alvás! Innen nézve, meglepő szép képet nyújtott a csoportok felvonulása.

Lassan-lassan megtelik az egész óriási tér, itt-ott a sűrű tömegben még széles utcák nyílnak, hogy a később érkező csoportoknak helyet adjanak, de 3 órakor már tele van a tér, s a munkás-csoportok közül alig hiányzik egy-kettő. S dacára annak, hogy oly roppant mérvben jelentek meg a népgyűlések, sehol se volt szorongás vagy lökdösés, amiket

1890, VÁROSLIGET

1919, BUDAPEST

pedig olyan jól ismerünk eddigi nagy ünnepélyeinkből.”

A vidék is hallatott magáról... „Mikor Orosházára megérkezett Békéscsábáról a táviratilag segélyül kért katonaság — olvassuk utóbb a Népszavában —, egy század, a parancsnok, a katonasággal fegyvert tölteni rendelt, a főszolgabíró ismételve felhívta a tömegeket a szétoszlásra, melyre az a hivatal összes ablakait bezúzta. Erre a katonaság és a csendőrség szuronyt szegve a tömeget szétoszlatta, miközben ez a csendőrséget követ dobálta, mire az fegyverét használva, a zavargók közül egyeseket megserelmezett.”

Aztán nagyot fordult a történelem kereke. Oroszországban 1917-ben a Bolsevik Párt vezetésével a nép megdöntötte a cári elnyomást és a maga erős proletárhatalmát szervezte meg a helyébe. 1919-ben a példát Magyarország, Szlovákia, majd Bajorország népe is követte. Így lett 1919 felejthetetlen május elseje, a megvalósult néphatalom első örömünnep. A győztes orosz forradalom fővárosában, Moszkva Vörös terén Lenin beszélt ezen a napon. Bécsben százezrenyi tömeg tüntetett, Berlinben senki sem dolgozott. A háborúban győztes Franciaországban a kormány megtiltott mindenfajta felvonulást. Párizst százezer katonára szállta meg. Mégis óriási tüntetés folyt a francia fővárosban, és az egész országban sztrájkkal válaszoltak a kihívásra.

Először szabadon

Budapest dolgozói számára örökké emlékeztet 1919. május elseje. A támadó im-

perialisták fojtó gyűrűjében, elszigetelve orosz és bajor szövetségeseinktől, mégis a felszabadulás és a harci elszántság ünnepe volt ez a nap. A zászlódszobába öltözött fővárosban soha nem látott tömeg, mintegy hatszázezer ember vonult fel. A város legkisebb mellékutcaja is ünnepi díszí öltött. Az ünnepi szónokok boldogan üdvözölték a beláthatatlan embertömeget. „Ez a mostani nagy vörös május meghozza a proletárfeltámadást. A győzelem szem nem látja tisztán a történelem útját, de mindegy. Hiába tiltják be Párizsban a vörös májust, huszonnyolc vörös májusnak perzselő tüze felgyújtja végre a kapitalizmus börtönét, és meg fogja teremteni a szocializmus várát” — mondotta Landler Jenő az Iparcsarnok előtti nagygyűlésen. Nem is felejtette el senki, se barát, se ellenség ezt a világraszóló megmozdulást soha, hiába borult utána az országra negyedszázados fasiszta éjszaka. Lehűzött redőnyök, üres kávéházak, kettős járókör, gyalázkodó újságcikkek — ezzel emlékeztet huszonöt éven át 1919 májusára a burzsoázia. Munkabeszüntetéssel, tüntetéssel, illegális röpcédulával hallatták hangját ez idő alatt a nép.

Kétszeres ünnep

Az 1945-ös május elseje ugyancsak emlékeztet ma már mindenki előtt, aki csak részt vett az akkori ünnepségeken. Az ország nyugati fele csupán néhány héttel korábban szabadult fel; ez a tavasz a parasztság százéves tömegének hozta meg az ezer éve hiába várt jogot a saját földre. Soha addig ilyen akarás és nekibuzdulás nem volt Magyarországon, mint ezen a szabad ünnepen. S — először az ország történetében — nemcsak a városok, de a falvak is ünnepeltek ezen a napon — az új élet ígérete is volt mindenkinek ez a nap.

Most, a hetvenötödik szabad május elsején a nagy, nemzetközi kórus első vonalában menetel a magyar nép. Nemrég ünnepeltük felszabadulásunk 20. évfordulóját; az egész haladó világ együtt örült népünkkel, pártunkkal. Húsz év alatt nemcsak beváltottuk, de messze túl is haladtuk, amiért 1890, 1919 és 1945 májusában fogadalmat tettek a régi harcok.

Máté György

Építkezésről építkezésre

Megyei és városi pártvezetők látogatása a szegedi építkezéseken

Csütörtökön Győri Imre, a megyei pártbizottság első titkára és Perjesi László, a Szeged városi pártbizottság első titkára a Szeged városi tanácsi beruházások, építkezések helyzetével ismerkedett. Az ezzel kapcsolatos megbeszélésen és helyszíni szemlén részt vett dr. Biczó György, Szeged mj. városi tanács vb. elnöke, Balogh István, a városi pártbizottság osztályvezetője, valamint a városi tanács tervosztályának és a Csongrád Megyei Építőipari Vállalat képviselői.

Összesen 15 jelentősebb beruházásról, illetve beruházáskomplexumról tájékoztattak és szemléltették meg az építkezések menetét. A Szegedi Nyomda Vállalat rekonstrukciója az egyik legnehezebben megvalósuló beruházás. A munkálatokat 1963 végén kezdték meg, de nehezíti az építkezést az épület más lakóházak közé beékeltsége, rossz elhelyezése, továbbá a jelentkező alapozási problémák és bizonyos tervhibák is. Ezért a jelek szerint az idei módosított határidőre sem tudnak az építők elkészülni.

A seprűgyár Cserzy Mihály utcai új üzemrészének építése terv szerint halad és előreláthatóan jövő júliusra át is adhatják.

Igen nagy fontosságú a gázmű rekonstrukciója, hiszen az ismeretes gázellátási gondok és mind a lakosság, mind az üzemek részéről fokozottan jelentkező gázszolgáltatási igények miatt a vállalatra még nagyobb feladatok hárulnak majd. Ez teszi szükségessé a földgáz immár mindennapos bekötésével rá háruló szerep is. A munkálatok viszonylag jól haladnak és várható az idei, novemberi befejezésük.

Az egyik legrégebben kezdődő beruházás az úgynevezett *hattyási átmenő*, amely a Vám tértől kiindulva az Alsónyomás soron végig Hattyástelepét megkerülve szolgál a belvíz levezetésére. Ez szolgálja a morárvárosi és a rókusi szennyvíz befogadását és levezetését. Az 1959 októberben kezdődött munkák befejezése idén decemberre várható.

A beruházások ugyancsak rendkívül fontos területe az *Ogyessa-városnegyed lakóházépítkezése*. Itt az építkezések IV. ütemében hat ház befejezése a mielőbbi feladat. A tavaly áprilisban megkezdődött építkezési ütemben tulajdonképpen már négy ház elkészült, de a további munkálatokat az elmúlt hetek különösen esős időjárása is erőteljesen befolyásolja. Várható ugyan, hogy most május végére valamennyi ház elkészül, de amennyiben át is adják, a beköltözőknek számolniuk kell azzal, hogy a járdák, utak erre az időre még nem készülhetnek el. Ugyancsak az Ogyessa-városnegyedben épül az úgynevezett *szuperret, vegyes cikketek árusító nagyrúháza*, amelynek munkálatainál különösebb problémák most már nem mutatkoznak. Előreláthatóan augusztus elejéig készen is lesznek, de a berendezés még egy negyed évet is igénybe vehet. Az *Oskola utcai lakásépítkezéseknél*

3,5 hónapig állt a munka, mivel a betonozást csak plusz 5 fokos hőmérséklet fölött folytathatták. Ezért is volt szükség kényszerhalál-idő-módosításra, de idén előreláthatólag átadják a lakásokat. Ugyancsak idén októberre át tudják adni a *Jósika utca 45/a-b* számú házak lakásait is, ahol jelenleg az I. emeleti falazás folyik. Az *újszegedi Népkeret sor lakásait* is a jelek szerint határidőre, május végére átadják. A *Nádor utcai lakások* és óvoda építésének befejezése 1966 júniusra szerepel a tervben.

A *Béke utcai iskolaépítkezésnek* szeptemberre kellene elkészülnie, mert máskülönben a tanévkezdés körül problémák lesznek. A tegnapi megbeszélés résztvevői

leszögezték, hogy mindent el kell követni ennek érdekében, annál is inkább, hiszen ismeretes a szegedi tanteremhiány. Legalább azt szeretnék elérni, hogy ha tornaterem nélkül is, de megkezdődhesse a tanítás az új iskolában. Ugyancsak erre van szükség a *Rózsa Ferenc Gimnázium bővítésénél* is. Az itt tavaly július óta folyó négy tanteremátalakításnak és ugyanennyi tanterem bővítésnek szeptemberre mindenképpen el kellene készülnie.

A *Csillag téri bölcsőde* tavaly októberben kezdődött munkálatai az ütemterv szerint haladnak, remélhetően az idén októberben elkészülnek. A *Marx téri autóbusszpályaudvar* is — az ismeretes tervezői problémák leküzdése után — idén szeptemberre átadható lesz a forgalomnak. Hasonlóképpen megnyugtató a Felszabadulás ligetnél a *III. számú vízmű II. ütemének építkezése*, amelynek befejezése idén augusztusra várható.

Holnap ünnepi nagygyűlés a Széchenyi téren

A május elseji program

Szegeden is nagyszabású ünnepségeket rendeznek a társadalmi és tömegszervezetek május elsején, a munkásosztály nemzetközi harci ünnepén. Idén, mint ahogy kettős ünnepel kezdődik május, két napra szóló programot terveztek. A részletes műsora a következő:

MÁJUS ELSEJÉN

6 órától: zenés ébresztő. A munkásörög és a MÁV üvösznekara és a népi zenekarok járnak Szeged utcáit és muzsikával ébresztik a város lakosságát.

9 órákor: a munkahelyükön gyülekező dolgozók ünnepi menete elindul a Széchenyi tere.

10 órákor: nagygyűlés a Széchenyi téren. Az ünnepség szónoka: Komócsin Zoltán, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Népszabadság főszerkesztője, Csongrád megyei országgyűlési képviselő.

11 órától: térczene a Széchenyi téren, a majális kezdete Újszegeden.

15 órákor: a bábszínház előadása az újszegedi vidám parkban, sportbemutatók az újszegedi szabadtéri színpadon — görkorcsolya és rollerverseny a gyermeknek.

16.30 órákor: a szakszervezetek művészeti együttesinek, ének-, zene- és tánc-karainak ünnepi bemutatója az újszegedi szabadtéri színpadon.

19 órákor: a Szegedi Nem-

zeti Színház művészeinek műsora a Széchenyi téren.

MÁJUS MÁSODIKÁN

11 órákor: előadás a bábszínházban.

15 órákor: a bábszínház második műsora.

15.30 órákor: zenés ifjúsági műsor az újszegedi színpadon.

16.30 órákor: az ÉDOSZ népi együttesének ünnepi bemutatója az újszegedi szabadtéri színpadon.

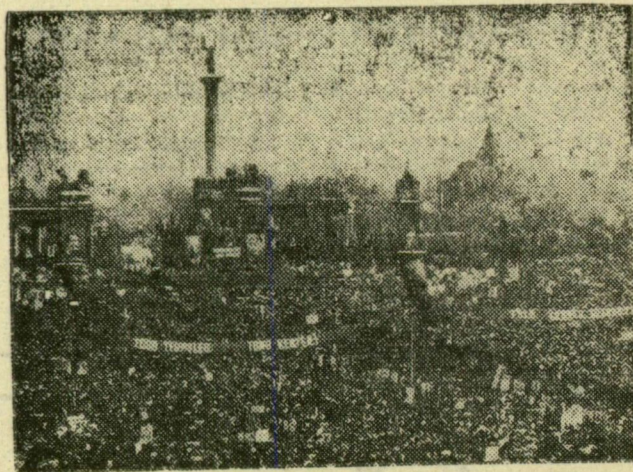
Ünnep a DÁV-nál

Tegnap délután ünnepi pártnapra ültek össze a Dél-magyarországi Áramszolgáltató Vállalat dolgozói. Ekkor adták át a vállalatnak a nehézipari miniszter és a Vasas Szakszervezet Országos Elnökségének elismerő oklevelét.

Az ünnepségen megjelent Kerényi A. Ödön, a Magyar Villamosművek vezérigazgató-helyettese, dr. Kovács Lajos, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezetője, Balogh István, az MSZMP Szeged városi bizottsága ipari osztályának vezetője és Dobó Géza, a Vasas-szakszervezet Csongrád megyei bizottságának titkára is.

Ungi Józsefnek, a DÁV szakszervezeti bizottsága titkáranak megnyitóját után Vajda György igazgató mondott ünnepi beszédet. Az ünnepi megemlékezés után Kerényi A. Ödön vezérigazgató-helyettese átadta az elismerő oklevelet Vajda György igazgatónak. A megyei és a városi pártbizottság nevében dr. Kovács Lajos, a Vasas-szakszervezet Csongrád megyei bizottsága nevében Dobó Géza üdvözölte a vállalat vezetőit és dolgozóit.

Az ünnepségen adták át a Dél-magyarországi Áramszolgáltató Vállalat szegedi üzletigazgatója tisztségét a Kiváló Dolgozó oklevelét, s 90 ezer forint jutalmat osztottak ki. Az ünnepi pártnap második részében a DÁV Erkel Ferenc kórusa adott rövid műsort Kertész Lajos vezényletével.

1945, HŐSÖK TERE

Előre a szocializmus teljes győzelméért, a magyar nép boldogabb jövőjéért!